

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **J.K.**

skazanej z art. 207 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2025 r.

wniosku obrońcy J.K. o wznowienie postępowania zakończonych wyrokiem
Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 11 marca 2024 r. sygn. akt S.A.
23/23

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. i art. 544 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1) wniosek oddalić;

**2) obciążyć J.K. kosztami sądowymi postępowania w
przedmiocie wznowienia postępowania.**

UZASADNIENIE

St. szer. J.K. wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu z 11 marca 2024 r. sygn. akt Sg 19/22 została skazana za przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 207 § 1a k.k. oraz z art. 270 § 1 k.k. na karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, środek karny podania wyroku do publicznej wiadomości i środek kompensacyjny w postaci nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w wysokości 4.000,00 zł.

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę st. szer. J.K., Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 7 listopada 2024 r. sygn. akt S.A. 23/24 zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że w pkt 1 w miejsce orzeczonej kary jednostkowej 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności orzekł karę jednostkową 10 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w pkt V w miejsce orzeczonej kary łącznej 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzekł karę w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby zobowiązując jednocześnie J.K. do informowania sądu o przebiegu okresu próby. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Pismem z 27 lutego 2025 r., obrońca skazanej wniósł o wznowienie wobec st. szer. J.K. postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 7 listopada 2024 r. sygn. akt S.A. 23/24, z uwagi na fakt, że po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe dowody wskazujące na to, że skazana nie popełniła zarzucanych jej czynów. Obrońca wniósł również o uchylenie orzeczenia Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu z 11 marca 2024 r. w sprawie Sg 19/22 i orzeczenia Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 7 listopada 2024 r. w sprawie S.A. 23/24.

Nowymi istotnymi dowodami – na które wnioskodawca powołał się – mają być:

1. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu I Wydział Cywilny z 23 grudnia 2024 r. wraz z uzasadnieniem, sygn. akt I ACa 3458/23, *na okoliczność braku stwierdzenia przez ten Sąd alienacji rodzicielskiej oraz jakiegokolwiek przemocy ze strony skazanej, wskazania przez ten Sąd, że skutki braku kontaktu P.K. z córką leżą również po stronie P.K.*;
2. Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru Korespondencji z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych [...], *na okoliczność daty odebrania przez pełnomocnika szer. J.K. wyroku wraz z uzasadnieniem w sprawie o sygn. akt I ACa 3458/23.* Prokurator Prokuratury Krajowej, przedstawiając pisemną odpowiedź na stanowisko obrońcy, wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Na wstępie podkreślić należy, że prawomocny wyrok skazujący definitywnie zamknął obowiązywanie zasady domniemania niewinności skazanej w zakresie czynu będącego przedmiotem niniejszego postępowania sądowego. Orzeczenie to cechuje walor trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko ekstraordynaryjne okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą zatem uzasadniać potrzebę jego wzruszenia w trybie wznowienia postępowania. Jedną z takich podstaw jest powołany we wniosku art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., aktualizujący się z chwilą ujawnienia po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów przemawiających za tym, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu. Należy przy tym mieć na względzie, że nowe fakty i dowody w rozumieniu powyższego przepisu mogą stanowić podstawę wznowienia, jeśli nie były uprzednio znane ani sądowi, ani stronie, nie tylko na etapie postępowania rozpoznawczego, lecz także postępowania odwoławczego, gdyż w tym stadium procesu odwołujący się może powołać nowe fakty lub dowody, gdy nie mógł tego uczynić w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a nadto z wysokim prawdopodobieństwem wskazują na błąd sądowy w zakończonym postępowaniu (art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. przez powiązanie go z treścią art. 427 § 3 k.p.k.). Aby zatem sygnalizowane przez wnioskodawcę nowe fakty i dowody implikowały wydanie rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą one wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako "graniczący z pewnością" lub wskazujący na "duże lub wysokie prawdopodobieństwo". Słowem nie jest wystarczające zgłoszenie samego faktu ujawnienia "nowych faktów lub dowodów", albowiem postępowanie karne nie podlega wznowieniu w razie zgłoszenia we wniosku jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale jedynie wtedy, gdy owe nowe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważają prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a więc zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego (*postanowienie SN z 17 czerwca 2025 r. sygn. akt I KO 116/24*). Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na wnioskodawcy, a to z uwagi na istnienie domniemania prawidłowości

prawomocnego orzeczenia (*res iudicata pro veritate accipitur*), w tym prawdziwości ustaleń, a niewykazanie rzeczonego *novum* powoduje oddalenie wniosku.

Analiza treści wniosku wskazuje, iż jego autor wskazaną wagę wiąże ściśle z treścią wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu I Wydział Cywilny z 23 grudnia 2024 r. wydanym w sprawie I ACa 3458/23, która w opinii wnioskodawcy przemawia za uniewinnieniem st. szer. J.K. od przypisanego jej czynu z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 207 § 1a k.k. oraz w art. 270 § 1 k.k., jako że w treści tego wyroku nie zawarto stwierdzenia o alienacji rodzicielskiej, ani jakiegokolwiek przemocy ze strony skazanej, a winną braku kontaktu z małoletnią córką obarczono P.K.

Odnosząc się do stanowiska wnioskodawcy, stwierdzić należy, iż zgodnie z art. 8 § 1 k.p.k., sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu, z tym jednak zastrzeżeniem, iż wiążą go prawomocne orzeczenia innych sądów kształtujące prawa i obowiązki. Implikuje to stwierdzenie, iż chociaż niewątpliwie wyrok w sprawie o rozwód jest orzeczeniem o takim charakterze, to nie obejmuje jednak odmiennej oceny materiału dowodowego, dokonanej przez sąd w czasie rozpoznawania innej niż karna sprawy, która nie może być poczytana za "*nowe fakty lub dowody*" w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. (*por. postanowienie SN z 10 czerwca 2005 r. sygn. akt WZ 31/05, OSNwSK 2005, poz. 1140*). Poczynione w nim odmienne ustalenia faktyczne sądu cywilnego nie są same w sobie podstawą wznowienia postępowania karnego, ale mogą wskazać na istnienie nowych dowodów uzasadniających taki wniosek. To nie wyrok cywilny, ale odkryte w jego trakcie nowe dowody mają znaczenie dla wznowienia. Ocena ich wartości, a więc potencjalnej zdolności do wiarygodnego podważenia powinna odbywać się w ścisłym związku z dotychczas przeprowadzoną oceną zgromadzonych w sprawie dowodów.

Taka ocena jednoznacznie wskazuje, iż przedstawione we wniosku dowody takiej wartości nie przedstawiają, nie tylko z tego powodu, iż sądy cywilne obu instancji za jedynie winną rozpadu małżeństwa uznały skazaną. Przede wszystkim zauważyć należy, iż ustalenia sądu cywilnego w żaden sposób nie podważają tych, które legły u podstaw rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej skazanej, za

czyn obejmujący okres od 1 sierpnia 2016 r. do 9 grudnia 2019 r. Te dokonane na dzień 23 grudnia 2024 r., poczynione w związku z orzeczonym rozwodem odzwierciedlają natomiast aktualną sytuację wychowawczą oraz kompetencję stron do sprawowania opieki nad małoletnią córką. Tym samym wbrew twierdzeniom obrońcy nie podważają wiarygodnie ustaleń faktycznych sądów karnych rozstrzygających o odpowiedzialności karnej st. szer. J.K. w sposób stwarzający wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego. Zresztą w zaistniałej sytuacji nie może być mowy ani o nowych źródłach dowodowych, ani środkach dowodowych w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Są one przecież co do zasady tożsame w obu postępowaniach.

W świetle powyższego przypomnieć należy, iż postępowanie wznowieniowe nie służy poszukiwaniu dowodów, ale jedynie ocenie tego, czy nowe dowody lub fakty przedstawione przez żądającego wznowienia, dają podstawę do takiego rozstrzygnięcia. W jego trakcie nie przeprowadza się postępowania dowodowego, a jedynie ocenia, czy przedstawione przez stronę dowody odpowiadają podstawie wznowieniowej *propter nova*. Także dopuszczalne w ograniczonym zakresie czynności sprawdzające (art. 97 k.p.k. w zw. z art. 546 k.p.k.), mogą być prowadzone tylko w celu zweryfikowania podstaw wznowienia, a nie w kierunku uniewinnienia oskarżonego po ewentualnym wznowieniu postępowania karnego i uchyleniu wyroku (*por. postanowienie SN z 17 czerwca 2025 r. sygn. akt II KO 170/24*).

Jako że wniosek o wznowienie postępowania znajdował swoje oparcie w dowodach o charakterze dokumentarnym, które przede wszystkim znane były wnioskodawcy, Sąd Najwyższy stwierdził, że nie zachodziła potrzeba udziału stron w posiedzeniu w przedmiocie wznowienia postępowania (art. 544 § 3 k.p.k.).

Rozstrzygnięcie o kosztach związanych z postępowaniem wznowieniowym znajduje oparcie w przepisie art. 639 k.p.k.

Mając na uwadze, iż podstawą wznowienia postępowania karnego, o jakiej mowa w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., nie mogą być wszelkie nowe fakty lub

dowody, lecz jedynie te, które wskazują na jedną z trzech okoliczności w nim wyliczonych, które w realiach niniejszej sprawy nie wystąpiły, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[wb]

[a.ł]